

Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Mf.V.30.030/2025/7.

Felperes: Felperes1

(Cím2.)

Felperes jogi képviselője: dr. Szomszéd Imre ügyvéd

(Cím6.)

Alperes: Alperes1

(cím3)

Alperes jogi képviselője: dr. Borsodi Brigitta jogtanácsos

A per tárgya: elmaradt pihenőnapos bérpótlék megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és a fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Győri Törvényszék, 62.M.70.100/2024/22.

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

Alperes 23.

Í t é l e t

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, az alperes marasztalását a tőke összege tekintetében 3.114.617 (hárommillió-száztizennégyezer-hatszázötvenhét) forintba leszállítja.

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság által a felperes javára megítélt elsőfokú perköltség összegét 147.235 (száznegyvenhétezer-kettőszázharmincöt) forintra, a felülvizsgálati perköltség összegét 47.000 (negyvenhétezer) forintra leszállítja.

Az ítéltábla az alperes által viselendő elsőfokú eljárásban felmerült illeték összegét 186.877 (száznolcvanhatezer-nyolcszázhetvenhét) forintra, a felülvizsgálati illeték összegét 281.985 (kettőszáznolcvanegyezer-kilencszáznolcvanöt) forintra leszállítja. Az ezt meghaladó 60.652 (hatvanezer-hatszázötvenkettő) forint elsőfokú eljárásban felmerült és 93.995 (kilencvenháromezer-kilencszázkilencvenöt) forint felülvizsgálati eljárásban felmerült illeték állam terhén marad.

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét ezt meghaladóan helybehagyja.

Az ítéltábla kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 169.565 (százhatvankilencezer-ötszázhatvanöt) forint másodfokú perköltséget.

Az ítéltábla kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a „NAV Bírósági határozatban megállapított eljárási illetékbevételei számla” megnevezésű 10032000-01070044-09060018 számú költségvetési számlára 249.169 (kettőszáznegyvenkilencezer-százhatvankilenc) forint feljegyzett fellebbezési illetéket. Az ezt meghaladó 44.257 (negyvennégyezer-kettőszázötvenhét) forint feljegyzett fellebbezési illeték az állam terhén marad.

A fizetendő illeték a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A Kúria Mfv.IV.10.053/2024/4. számú hatályon kívül helyező végzése alapján lefolytatott új másodfokú eljárásban irányadó tényállás szerint a peres felek között munkaviszony állt fenn, melyben a felperes mozdonyvezető munkakört töltött be. Az alperes 2018. január 1-től hatályos kollektív szerződése (a továbbiakban: KSZ) 26. § 1. ja) alpontja és 10. számú melléklet 2. §-a értelmében vezényelt vontatási utazói munkarendben foglalkoztatott munkavállalónak minősült. Az alperes tevékenysége megszakítás nélküli volt, ezért az alperes a felperest egyhavi munkaidő-keretben foglalkoztatta. A felperes munkaideje egyenlőtlenül került beosztásra.

[2] A felperes által teljesítendő munkaidő az egy havi munkaidő-keretben 176 óra volt. Az alperes mind a munkaidőt, mind a pihenőidőt órában tartotta nyilván akként, hogy a különböző távolléteket (szabadság, érdekképviselési tevékenység miatti munkaidőkedvezmény, keresőképtelenség, ...) 24 órás időtartammal számolva konkrét időpárban rögzítette, így 8-16, illetve 7-15 óráig terjedően.

[3] Az alperes 2018. január 1-jétől hatályos Kollektív Szerződése (a továbbiakban: KSZ) 26. § (1) j) pontja alapján vezényelt vontatási utazói munkarendben foglalkoztatta felperest. A felperest a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 68/A. § (4) bekezdése és a 68/B. § (1) bekezdése alapján 24 órás időszakonként megszakítás nélkül legalább 12 óra lakóhelyi pihenőidő illeti meg minden beosztás szerinti napi munkavégzést követően. A felperes heti pihenőideje minimum 42 óra, a havi munkaidőkeretre tekintettel egy alkalommal szombat 0 órától hétfő 6 óráig, összesen 54 óra heti pihenőidő illeti meg, és az adott munkaidő keretben átlagosan 48 órás heti pihenőidőt biztosított az alperes a felperes részére. Az alperes KSZ 41. § 1) pontja, valamint a 2017. december 1-től hatályos KSZ 10. számú melléklet 10-11. §-ai határozzák meg rendkívüli munkavégzés esetén a bérpótlék mértékét.

[4] A felperes besorolási bére 2018. áprilistól júliusig 390.000 forint, 2018. augusztustól 2019. februárig 398.500 forint, 2019. márciustól júliusig 418.500 forint, 2019. augusztustól 2020. februárig 428.500 forint, 2020. márciustól a peresített időszakig 467.500 forint volt. A felperes munkáját mindig a beosztásnak megfelelően, a tényvezérlés szerinti időben végezte, a ténylegesen teljesített munkavégzés nem esett egybe a kijelölt heti pihenőidő tartamával. Az alperes a felperest a napi és a heti munkaidő, valamint rendkívüli munkavégzés KSZ-ben meghatározott mértékét meghaladó időszakra nem osztotta be munkavégzésre, a munkavégzés ellenértékét megfizette.

[5] Az alperes a napi pihenőidőt megelőző utazási normaidőt és a heti pihenőidőt biztosította a felperes részére, azonban a heti pihenőidőt közvetlenül megelőző napi pihenőidőt nem minden esetben biztosította 2018. április 1. és 2021. március 31. közötti időszakban.

[6] A felperes kereseti kérelmet terjesztett elő 2021. május 4-én, melyet a Győri Törvényszék 62.M.70.025/2023/14. számú ítéletével elutasított és a felperest perköltség viselésére kötelezte. A felperes és az alperes fellebbezése folytán eljáró Győri Ítéltábla Mf.V.30.053/2023/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és a felperest perköltség viselésére kötelezte, továbbá megállapította, hogy a fellebbezési illeték az állam terhén marad. A felperes felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria Mfv.IV.10.053/2024/4. számú végzésével a jogerős ítéletet az elsőfokú ítéletre kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a perfelvételi tárgyalás megismétlésével új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[7] A felperes a megismételt eljárásban pontosított, módosított kereseti kérelmében elmaradt pihenőnapi bérpótlék jogcímén 3.667.835 forint megfizetését kérte, 2019. október 1-jétől középarányosan számított késedelmi kamattal együtt, valamint perköltség megfizetésére is kötelezni kérte az alperest. Az új eljárásban kereseti kérelmének jogalapjaként megjelölte az alperesi KSZ 30. § 1) pontját, a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 104. § (1) bekezdését, a 105. § (1) bekezdését, 106. § (1)-(3) bekezdését, a munkaidő szervezés egyes szempontjairól az Európai Parlament és a Tanács 2003. november 4-i 2003/88/EK irányelve (a továbbiakban: Irányelv) 3. és 5. cikkét, továbbá az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdésében, a Vtv. 68/A. § (4) bekezdésében és 68/B. § (1) bekezdésében, valamint az Alkotmánybíróság 12/2020. (VI.22.) AB határozatában (a továbbiakban: ABH) és a Kúria Mfv.X.10.257/2019/7. számú ítéletében foglaltakra hivatkozott. Az alperes jogsértése

jogkövetkezményeként az Mt. 143. § (2) bekezdés a) pontja szerinti rendkívüli munkavégzés pótlékának megfizetését kérte.

[8] Az alperes az új eljárásban kiegészített érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, mind a jogalap, mind az összegszerűség vonatkozásában. A jogalap vonatkozásában előadta, hogy a Kúria végzésében a jogalap körében úgy hozott érdemi döntést, hogy annak kifejtését, alátámasztását végzésében mellőzte. A Kúria ezen álláspontja ellentétes a tételes jogi rendelkezéssel, az Alkotmánybíróság 12/2020. (VI. 22.) határozatában foglalt rendelkezésével, a Kúria korábbi döntéseivel és valamennyi jogértelmezési elvvel.

[9] Fenntartotta teljeskörűen korábbi álláspontját a jogcím körében és előadta, hogy a Kúria végzésében meghatározta a jogcímet, ez azonban nem egyezik meg a felperes által megjelölt jogszabályhellyel, a bíróság a felperes keresetéhez van kötve.

[10] Az összegszerűségre vonatkozóan is fenntartotta korábbi álláspontját, miszerint a KSZ 26. §-a, a 30. § 1. pontja, a 40. § 1. c) alpontja, a 46. §-a, a 47. §-a, a Budapesti TSZVI KSZ Helyi Függelékének 19. és 20. §-ai, a 6. és a 10. számú mellékletei alapján, hogy a felperest 12 óra mértékű lakóhelyi napi pihenőidő és utazási norma idő illeti meg. Az utazási normaidő azonban csak a napi pihenőidő előtt jár a felperes részére, a heti pihenőidőt követően történő utazásra normaidő nem számolható az Mt. 86.§ (3) bekezdés b) pontja értelmében sem. Az alperes átlagban biztosította a munkaidő-kereten belül a 48 óra heti pihenőidőt, amikor a heti pihenőidőben munkavégzést rendelt el, akkor annak elszámolása megtörtént, az „megváltásra” került.

[11] Vitatta az összegszerűséget arra is figyelemmel, hogy a munkaidőkeretre tekintettel kifizetett rendkívüli munkavégzés ellenérteke – amennyiben az a napi pihenőidő tartamára esik – nem érvényesíthető ismételten, ezért kérte levonásba helyezni.

[12] Az elsőfokú bíróság az új eljárásban kötelezte az alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül fizessen meg a felperes részére bruttó 3.667.835 forintot rendkívüli munkavégzés pótléka jogcímén, valamint ezen összeg után 2019. október 1-től középido arányosan kezdődően a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot. Kötelezte továbbá az alperest, hogy ugyanezen határidőn belül fizessen meg a felperes részére 183.392 forint első fokú és 94.000 forint felülvizsgálati perköltséget. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak 220.070 forint feljegyzett kereseti és 375.980 forint felülvizsgálati illetéket a határozat jogerőre emelkedését követő 60 napon belül.

[13] Az új eljárásban az elsőfokú bíróság az anyagi pervezetés keretei között felhívta a felperest a Kúria jogértelmezése szerint a kereset pontosítására: a heti pihenőidő kezdetének, az azt megelőző Mt. 104. §-a szerinti mértékű egybefüggő napi pihenőidő biztosításának, valamint a napi pihenőidőben végzett tényleges munkaidő tartamának meghatározására. Az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatban kiemelte, hogy a Kúria kimondta, hogy ezen időszakra a felperes az Mt. 143. §-a szerinti mértékű rendkívüli munkavégzési pótlékra jogosult.

[14] Az elsőfokú bíróság a jogalap és jogcím tekintetében kiemelte, hogy a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 424. § (4) bekezdése alapján a Kúria hatályon kívül helyező végzésében az új eljárás lefolytatására adott utasításait köteles megtartani, e határozatban foglaltak kötik. A Kúria végzésében a jogalapot és a jogcímet meghatározta, ezek a megállapítások az új eljárásban a bíróságot kötik, ezért az elsőfokú bíróság azokat már nem vizsgálhatta.

[15] Az elsőfokú bíróság a fent részletezettek alapján kötelezte az alperest a rendelkező részben foglaltak szerinti összegben rendkívüli munkavégzés pótléka címén, és a marasztalás összegét arra figyelemmel állapította meg, hogy a felperes keresetét leszállította bruttó 3.667.835 forintra.

[16] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását kérte akként, hogy a másodfokú bíróság a keresetet utasítsa el és kötelezni felperest a perköltség viselésére. Elsődleges kérelmét jogszabálysértésre alapozta. Az alperes kérte továbbá, hogy ha a másodfokú bíróság a felperes kereseti kérelmének teljes elutasítását nem tartja megalapozottnak, akkor a marasztalás összegét szállítsa le 3.114. 617 forint összegre, helyezze levonásba a munkaidő-kereten felül teljesített túlmunka ellenértékét, melyet a perbeli időszakban melyet a felperes részére megfizetett.

[17] Az alperes másodlagosan a Pp. 384. § (1) bekezdés b) pontja alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokon eljáró bíróság új eljárás lefolytatására utasítását kérte. Az alperes jogi képviselőjének másodfokú eljárásban felmerült munkadíját mérlegeléssel kérte megállapítani a 17/2024. (XII.9.) IM rendelet alapján.

[18] Az alperes fellebbezése lényege szerint megismételte az elsőfokú eljárás során előadottakat és kitért arra, hogy álláspontja szerint az EUB nem értelmezheti a tagállami jogot, hatáskörét túllépte, a Kúria contra legem jogalkalmazást végzett és nem indokolta, miért tért el korábbi, közzétett határozataitól, továbbá döntése sérti a jogbiztonságot, a törvényes bíróhoz való jogot, és az Alaptörvény E) és XXVIII. cikkét.

[19] Az alperes fellebbezésében sérelmezte továbbá, hogy az elsőfokú bíróság ítélete hiányos, mert nem tett eleget a Kúria Mfv.10.053/2024/4. számú hatályon kívül helyező végzésében foglalt utasításnak, miszerint az új eljárásban az elsőfokú bíróságnak azt kellett volna megválaszolnia, hogy a munkáltató, a heti pihenőidőt megelőzően biztosította-e az Mt. 104. § szerinti mértékű egybefüggő napi pihenőidőt. A Kúria végzése szerinti jelentős körülményt, hogy a heti pihenőidőt megelőzően az alperes kiadta-e a napi pihenőidőt, az elsőfokú bíróság érdemben nem vizsgálta. Ezzel kapcsolatban az elsőfokú ítélet indokolása mindössze a Kúria végzésére történő utalást tartalmaz. Az elsőfokú bíróság ítélete nem tartalmazza konkrétan azt, hogy az alperes nem biztosította a heti pihenőidőt megelőzően az Mt. 104. § szerinti mértékű egybefüggő napi pihenőidőt. Nem állapítható meg az sem, hogy a Kúria által adott utasítással összefüggésben az alkalmazott jogszabályokból milyen következtetést vont le, a bíróság ítéleti megállapításai jogszabályokkal nem alátámasztottak, a megállapított tényeket nem jelölte meg, a bizonyítékokat nem sorolta fel, valamint nem indokolta meg, hogy mely felperesi tényállítást miért találta bizonyítottnak.

[20] Az alperes fellebbezésében részletesen elemezte a Kúria hatályon kívül helyező végzését és rámutatott, hogy a Kúria végzésében a tagállami jog önálló értelmezése egyáltalán nem lelhető fel, továbbá az indokolásból nem állapítható meg, hogy a Kúria a jogalkotó akaratának ekként történő értelmezésére hogyan jutott. A Kúria döntése az Európai Unió és a tagállam döntési hatásköreinek félreértelmezésén alapszik, sérti a tagállam jogbiztonságát, nemzeti szuverenitását, végsősoron a törvényes bíróhoz való jog sérelmét valósítja meg. A tagállami jog értelmezése a tagállami bíróság feladata, az másra nem tartozik.

[21] Az alperes hivatkozott arra is, hogy a Kúria Mfv.V.10.053/2024/4. számú végzésében több ízben idézett korábbi, Mfv.X.10.257/2019/7. számú döntésében ettől eltérően foglalt állást. A Kúria úgy tért el jogkérdésben a Kúriának a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától, hogy végzése indokolása erre sem tér ki, az eltérés indokait sem tartalmazza.

[22] Alperes hivatkozott arra is, hogy a hazai bíróságoknak követniük kell ugyan az EUB ítéletét, azonban az kizárólag az uniós jog értelmezése körében köti a magyar bíróságokat. A magyar bíróságok feladata az, hogy a magyar jogszabályokat értelmezze, az irányelv rendelkezéseinek való megfeleltethetőség szempontjából, kiterjesztve az értelmezés tartományát az EUB ítéletében kifejtett, azonban kizárólag az uniós jogra irányadó megállapításokra is.

[23] Az uniós jog értelmezése körében valóban az EUB ítéletét kell irányadónak tekinteni, miszerint a napi pihenőidő kiadása a munkavégzést követően abban az esetben is külön jogcímen kötelező, ha azt nem munkavégzés követi. A magyar jog vonatkozásában azonban ezen automatizmus nem követhető. Ennek értelmezésére a magyar általános és alkotmányos értelmezési elvek az irányadók még abban az esetben is, ha azt kell vizsgálni, hogy a magyar jogszabály megfeleltethető-e az uniós jog azon értelmezésének, amelyet az EUB ítéletében adott.

[24] Fellebbezésében kitért arra is, hogy az Alkotmánybíróság – az uniós jog értelmezési elveivel összhangban – tiltja a contra legem jogértelmezést és jogalkalmazást, különösen akkor, mint jelen esetben is, ha az Mt. a napi és a heti pihenőidő szabályozásánál az adott ügyre kötelezően és kizárólagosan alkalmazandó jogszabályi rendelkezést tartalmaz.

[25] A jogalap kérdésköre tehát lényegében arra ad választ, hogy kell-e biztosítani napi pihenőidőt, amennyiben a napi munka befejezését követően a munkavállaló számára újabb munkavégzés nem kerül beosztásra, hanem heti pihenőidejét tölti. Alperes álláspontja szerint a magyar jogszabályokból csak az az értelmezés vonható le, hogy nem kell.

[26] Az Mt. 104. § (1) bekezdésében foglaltakat összevetve az Mt. 87. § (1) bekezdésében foglaltakkal, a nyelvtani értelmezés alapján azt tartotta megállapíthatónak, hogy az Mt. 104. § (1) bekezdése szerinti „következő munkanapi munkakezdés” alatt a következő naptári napon vagy a következő megszakítás nélküli 24 órás egység által meghatározott munkanapon történő munkavégzést kell érteni. Álláspontja szerint ezt az értelmezést támasztja alá a 12/2020. (VI.22.) AB határozat is, mely szerint a napi pihenőidő a két munkavégzés közötti regenerálódást biztosítja.

[27] Az anyagi jogszabályok sérelmét illetően arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében helytelenül értelmezte és alkalmazta az Alaptörvény XVII. cikk [4] bekezdését, az Alaptörvény 28. cikkét, az Mt. 104. §-át és 106. §-át, a rendelkezésre álló bizonyítékokból nyilvánvalóan helytelen jogi következtetést vont le, ezért okszerűtlen is és nem felel meg a Pp. 279. § (1) bekezdésének sem, ezért jogszabálysértő.

[28] Az alperes az elsőfokú bíróság által alkalmazott jogkövetkezménnyel kapcsolatban az elévülésre is hivatkozott, utalással az Mt. 286. § (1) bekezdésére. Álláspontja szerint a felperes keresetét a Kúrai végzésében foglaltakra tekintettel oly módon változtatta meg, hogy a szabadságot megelőző munkavégzések tekintetében is pótlék igényt kíván érvényesíteni. A kereset megváltoztatását felperes nem indokolhatja sem az EUB, sem a Kúria döntéseivel, az uniós napi pihenőidő és az uniós szabadság viszonyát ugyanis az EUB nem vizsgálta, a Kúria hatályon kívül helyező végzésekben szintén nem tett említést a szabadságot közvetlenül megelőzően kiadandó napi pihenőidőről, ez a jogkérdés ugyanis nem képezte a jelen per tárgyát. Alperes arra is hivatkozott, hogy a szabadságok előtt a napi pihenőidő kiadásának szükségessége körében felperes egyéb jogi érvelést egyáltalán nem adott elő. Felperes e körben követelése tekintetében egyéb jogszabályi hivatkozást sem jelölt meg, a Kúria végzése azonban kizárólag a heti pihenőidőt megelőzően nem biztosított napi pihenőidő vonatkozásában ad iránymutatást.

[29] Alperes arra is hivatkozott, hogy jelen keresetváltoztatásban a tényállítás, jogállítás és kérelem nem azonos, vele szemben ilyen jogcímen csak a keresetváltoztatás előterjesztését megelőző három év tekintetében érvényesíthető. A felperes által a keresetváltoztatás útján érvényesített ezen igény elévült.

[30] A jogcím tekintetében változatlanul fenntartotta a megelőző eljárásban részletesen kifejtett azon álláspontját, miszerint a felperes által megjelölt jogcímen alperessel szemben követelése alappal nem érvényesíthető. Felperes pontosított keresetében az Mt. 143. §-ára figyelemmel rendkívül munkavégzésért járó bérpótlék címén terjesztette elő követelését, tehát felperes a rendes munkaidőként beosztott és akként is teljesített munkavégzés egy részét napi pihenőidővé, illetve utazási normaidővé minősítette át, illetve rendes, beosztás szerinti munkaidőt rendkívüli munkaidővé minősítette át. Jelen esetben sem többletmunka, sem a beosztástól eltérő időben végzett munka nem merült fel.

[31] Alperes az összecszerúséggel kapcsolatban sérelmezte, hogy felperes a vele kellő időben közölt munkaidő-beosztás szerinti munkaidőben történő munkavégzésre tekintettel tart igényt a pótlékra a munkaidő-beosztás általa több évvel később indítványozott átértékelésére hivatkozással. Nem áll fenn tehát az a váratlanság, amelynek pótlékkal való kompenzálása a rendelkezés fő célja az Mt. 107. § a) pontjával érintett esetekben.

[32] Hivatkozott arra is, hogy a felperes ellentétben a Kúria Mfv.10.185/2014/6. számú határozatában kifejtettekkel olyan időszakok vonatkozásában állít rendkívüli munkavégzést és ennek ellenértékéként követel alperestől pótlékot, melyek vonatkozásában a felperes rendes, beosztás szerinti munkaidőben végzett munkát.

[33] Az alperes a felperes módosított keresete tekintetében a számítás módjával kapcsolatban kifogásolta, hogy felperes ismételten rendes munkaidőként beosztott munkavégzés után kívánt rendkívüli munkavégzésért pótlékot érvényesíteni, ugyanakkor nem veszi figyelembe azt, hogy az alperes adott hónapban már fizetett rendkívüli munkavégzésért pótlékot a beosztás szerint végzett, de kereten felül teljesített munka után. Az alperes pontosított számításai szerint a bérjegyzékek számszaki adataira is figyelemmel a felperes részére a perbeli időszakban munkaidőkereten felüli munkavégzésre tekintettel megfizetett 564.259 forintot, melynek levonását kérte a felperesi követelésből, mert arra az időszakra vonatkozóan kétszeres díjazásban részesülne a felperes.

[34] Az alperes álláspontja szerint a felperesi követelés összegszerűségének meghatározása körében újabb bizonyítási eljárás lefolytatása szükséges, erre tekintettel az ítélet hatályon kívül helyezésének van helye, másodlagos fellebbezési kérelme erre irányult.

[35] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az alperes „fellebbezésének elutasítását” kérte a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján, hivatkozással arra, hogy az megalapozatlan. Kötelezni kérte alperest a másodfokú eljárásban felmerült perköltsége viselésére a 17/2024. (XII.9.) IM rendelet alapján azzal, hogy jogi képviselője 27 % ÁFA fizetésére köteles.

[36] Felperes álláspontja szerint az alperes fellebbezésének jogalapja lényegében minden elemében ellentmond az Európai Unió Bírósága jogerős ítéletének, továbbá a Kúria jelen perbelivel azonos tárgykörben született Mfv.V.10.046/2024/5., Mfv.V.10.051/2024/5. és Mfv.V.10.054/2024/5. számú precedensképes határozatainak.

[37] Az Európai Parlament és a Tanács 2003. november 4-i, a munkaidőszervezés egyes szempontjairól szóló 2003/88/EK irányelvének napi és heti pihenőidőre vonatkozó rendelkezéseit a magyar jogalkotó az Mt. rendelkezéseibe implementálta, ezért ezen szabályok az Európai Unió Alapjogi Chartája 51. cikk (1) bekezdése értelmében az uniós jog végrehajtásának minősülnek, a perben tehát részben uniós jogot kell alkalmazni.

[38] A jogszabály (objektív) céljának vizsgálata alapján az állapítható meg, hogy az Mt. 106. §-a az Irányelv 5. cikkében foglalt és az uniós értelemben vett „heti” pihenőidő átültetését szolgálta, míg a perbeli időszakban hatályos Mt. 104. §-ában kívánt megfelelni a magyar jogalkotó az uniós „napi” pihenőidő fogalmának. Alperes érvelésétől eltérően ez az értelmezés felel meg az Alaptörvény 28. cikkében megfogalmazott józan ész és gazdaságosság szempontjainak.

[39] Az Irányelv és az Mt. hivatkozott rendelkezéseit összevetve az állapítható meg, hogy a magyar jogalkotó a napi pihenőidő generális szabályozásánál az Irányelv 3. cikke szerinti minimum követelményt vette át – melytől a speciális ágazati jogszabályban tért csak el a mozdonyvezetők vonatkozásában kedvezőbb módon –, míg a heti pihenőidő vonatkozásában a munkavállalók számára kedvezőbb szabályozásként a munkaidőkeret átlagában 48 órát biztosít.

[40] Az Mt. fenti rendelkezéseinek nem megfelelő munkaidő-beosztás esetén figyelembe kell venni, hogy a heti pihenőidő csak akkor kezdődhet el, amikor a munkavállaló

már részesült napi pihenőidőben és ez nem tekinthető fiktív munkaidő-beosztásnak – figyelemmel a Kúria Mfv.V.10.046/2024/5., Mfv.V.10.051/2024/5. és Mfv.V.10.054/2024/5. számú határozataiban kifejtettekre.

[41] Felperes hivatkozott arra is, hogy a munkaidőkereten felül végzett rendkívüli munkavégzés időtartamára kifizetett bérpótlék nem beszámítható az adott munkaidőkeret bármelyik munkavégzését követő napi pihenőidő kiadási kötelezettség elmulasztásáért követelt bérpótlékigénybe.

[42] A munkaidőkereten felüli munkavégzés tekintetében a felperes kifejtette, hogy téves az az alperesi érvelés, miszerint kétszeres értékelésre kerülne sor, amennyiben bíróság – a munkaidőkereten felül végzett munkáért kifizetett bérpótlék levonása nélkül – felperes követelését megalapozottnak találná. A Kúria precedensértékű végzéseiből ugyanis az következik, hogy a szabálytalan munkaidő-beosztás jogkövetkezményeként alperesnek az Mt. 143. § (2) bekezdés a) pontja szerinti bérpótlék fizetési kötelezettsége áll fenn, függetlenül attól, hogy felperes foglalkoztatására munkaidőkeretben került sor és a munkaidő-beosztásban elrendelt túlmunka miatt alperes már fizetett bérpótlékot felperesnek.

[43] A jogalap nélkül kifizetett munkabér hatvan napon túli visszakövetelésének Mt. 164. § szerinti feltételei hiányában alperes beszámítási kifogással igénye megalapozottsága esetén sem élhetne.

[44] Az alperes fellebbezése részben megalapozott.

[45] A másodfokú bíróság a Pp. 376. § (1) bekezdésének alkalmazásával a fellebbezést tárgyaláson bírálta el és megállapította, hogy a Pp. 379. § és 380. §-ában írt feltételek nem álltak fenn, a fellebbezést annak korlátai között a Pp. 370. §, 372. §, 369. § (1) és (3) bekezdés a), c) pontjaiban foglaltak alapján bírálta el.

[46] Kiemeli a másodfokú bíróság, hogy a Kúria Mfv.10.053/2024/4. számú hatályon kívül helyező végzésében a jogalap tekintetében állást foglalt, az új eljárásra vonatkozó iránymutatása az összecszerűséggel kapcsolatos kérdésekre, szempontokra vonatkozott, erre való tekintettel a másodfokú bíróság a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem jogalapot érintő hivatkozásait már nem vizsgálhatta, ezért mellőzte a felek által a fellebbezési eljárásban a jogalapra vonatkozó előadások részletes ismertetését.

[47] A másodfokú bíróság a fellebbezési eljárás során a másodlagos fellebbezési kérelemre figyelemmel először azt vizsgálta, hogy a Pp. 381. §-ban írt hatályon kívül helyezési okok fennállnak-e. Ezzel kapcsolatban azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság kellően széles körben folytatta le a bizonyítási eljárást, a tényállást a Pp. 279. §-ban foglaltaknak megfelelően a bizonyítékok okszerű értékelésével állapította meg. A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a felek részére a Pp. 265. §-ban írtaknak megfelelő tájékoztatást adott a bizonyítási érdekről, a bizonyítási indítványokat foganatosította, a felek által előadott tényállítások bizonyítása megtörtént.

[48] A másodfokú bíróság megállapította, hogy a Pp. 384. (2) bekezdés b) pontjának alkalmazása nem merült fel, az elsőfokú eljárásban lefolytatott bizonyítási eljárás alapján az elsőfokú ítélet a fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem korlátai között érdemben felülbíráható.

[49] Az elsőfokú bíróság a Kúria hatályon kívül helyező végzésében foglaltakra figyelemmel gyakorolt anyagi pervezetést, és a felperes anyagi pervezetésnek megfelelően módosított kereseti kérelmét bírálta el.

[50] Az elsőfokú bíróság megalapozottan hivatkozott arra, hogy a Pp. 424. § (4) bekezdése alapján a Kúria Mfv.IV.10.053/2024/4. számú végzésében az új eljárás lefolytatására adott utasításai szerint kellett eljárnia és a Kúria határozatában foglaltak kötik. A Kúria új eljárásra utasító határozatának nincs anyagi jogerő hatása (Pp. 360. §), ennek ellenére – a felülvizsgálat sajátosságai miatt – az általa már elbírált jogkérdéssel kapcsolatos döntés a megismételt eljárásban köti az eljáró bíróságot és a feleket, egyúttal kizárja az e kérdésekben való ismételt határozathozatalt (Kúria Pfv.I.20.280/2023/7. [58] bekezdés, Pfv.V.21.327/2020/8. [59]-[60] bekezdés). Az új eljárásban a bíróság a rá nézve irányadó szabályok szerint folytatta le az eljárást, de ennek során figyelemmel kellett lennie a Kúria határozatában foglaltakra. A Kúria végzésében a jogalapot és a jogcímet meghatározta, ezek a fentiek alapján a bíróságot kötik, így a megismételt eljárásban a bíróság azokat már nem vizsgálhatta.

[51] Az alperes fellebbezése kapcsán a másodfokú bíróság kitér arra, hogy a Kúria hatályon kívül helyező végzésében részletesen levezette, hogyan kell az EUB jogértelmezésnek megfelelően a napi és a heti pihenőidőt elszámolni, az Mt. 104. § (1) bekezdésére figyelemmel, ami nem csak mérték, hanem beosztási szabályt is tartalmaz. Az alperes kollektív szerződése ennél kedvezőbb mértékű, 48 óra pihenőidőt biztosít a munkavállalók számára, ezért ezt a mértéket alapul véve kellett a számításokat elvégezni. Az alperes által készített munkaidő-beosztás a jogszabályi követelményeknek nem felelt meg, ezért az Mt. 107. § a) pontjában rögzítettek alkalmazásával az Mt. 143. § szerinti lehetséges jogkövetkezmény alkalmazásának van helye. A ki nem adott pihenőidőben végzett munka a Kúria jogértelmezése szerint rendkívüli munkaidőben végzett munkának minősül és annak megfelelően kell a bérpótlékot elszámolni.

[52] Megalapozatlan az alperes azon jogértelmezése, miszerint uniós jogi fogalomként és a magyar jogszabály szerint a napi és heti pihenőidő fogalma egymástól eltér. A perbeli időszakban hatályos Mt. 104. §, 105. § és 106. §-ai határozzák meg a napi pihenőidő, illetőleg a heti pihenőidő fogalmát, mértékét és biztosításának feltételeit, amelyek összhangban állnak az Irányelv fogalomhasználatával. Az EUB-C-477/21. számú ítéletének indokolása is egyértelmű jogértelmezést ad erre vonatkozóan, és ezt az iránymutatást a tagállami bíróság a konkrét ügyben köteles figyelembe venni. Ez a jogalkalmazás az alperes hivatkozásától – miszerint praetor ius facere non potest – eltérően, nem minősül a tagállami bíróság jogalkotó tevékenységének.

[53] A Kúria határozatában állást foglalt a kereseti kérelem jogalapját illetően és meghatározta a jogcímet is, melyet az új eljárásban az elsőfokú bíróságnak alkalmaznia kellett és ezekhez a másodfokú bíróság is kötve van. Az új eljárásban az elsőfokú bíróság és a

másodfokú bíróság sem térhetett el a Kúria iránymutatásától. A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a Kúria hivatkozott határozatában foglaltaknak megfelelő anyagi pervezetést követően, a módosított kereseti kérelemhez kötötten vizsgálta a kereseti kérelem összecszerűségét.

[54] Az alperes által levezett számításokra figyelemmel a felperes a fellebbezési eljárásban keresetét az alperesi kifogások mentén, a számszaki egyezőség érdekében bruttó 3.664.422 forint rendkívüli munkavégzés pótlék összegére leszállította (7. sorszámu jegyzőkönyv), nem vitatta, hogy az alperes a perbeli időszak tekintetében munkaidőkereten felüli túlmunka ellenértékeként 564.259 forintot megfizetett.

[55] Az elévülés kérdésében a másodfokúbíróság nem osztotta az alperes álláspontját, mert az igényérvényesítés szempontjából a kereseti kérelem felperes általi benyújtásának időpontja a meghatározó, mivel a Kúria végzésében adott iránymutatást követően az új eljárásban csak a kereseti kérelem jogcímét pontosította felperes és nem új kereseti kérelmet terjesztett elő. Az elsőfokú bíróság anyagi pervezetését figyelembe véve, a közrehatás eredményeként egy pontosított jogcímről kellett határoznia a bíróságnak, és nem új kereseti kérelemként kellett értelmezni a felperes keresetmódosítását, mert azt az eredetileg benyújtott kereseti kérelemben megjelölt tényekkel azonos tényekre alapította a felperes.

[56] A másodfokú bíróság a Kúria hatályon kívül helyező végzésében írtak szem előtt tartásával arra volt figyelemmel, hogy „a heti pihenőidőt megelőzően be nem osztott napi pihenőidő tartamára eső munkavégzés minősül rendkívüli munkaidőben végzett munkának és ennek az Mt. 143. § szerint lehetséges jogkövetkezménye, meghatározott mértékű bérpótlék megfizetése merülhet fel”. Az alperes a havi bérjegyzékeken alapuló számításaival kimutatta, hogy a perbeli időszakban munkaidő kereten felül, a napi pihenőidőre esően is rendelt el túlmunkát a felperes részére, annak ellenértékét a felperes által is elismerten megfizette. Ezt az időtartamot a felperes perben érvényesített igényéből levonásba kell helyezni, mert az alperes megfizette az elrendelt és teljesített munkavégzés ellenértékeként a túlmunkadíjat. A felperes a perben a napi pihenőidő terhére elrendelt rendkívüli munkavégzés időtartamára kétszeresen kéri ugyanarra az időszakra vonatkozóan a díjazást. A Kúria végzésében foglalt iránymutatásból nem következik, hogy az elrendelt és megfizetett rendkívüli munkavégzés időtartamát kétszeresen kellene figyelembe venni.

[57] A másodfokú bíróság érdemben, a számszaki levezetésre kiterjedően vizsgálta a perbeli időszak vonatkozásában a felperes keresetét és az összecszerűség meghatározásánál figyelembe vette az alperes által az elsőfokú eljárásban előterjesztett 10. szám alatti táblázatba foglalt levezetéseket, annak alapjául szolgáló bérjegyzékeket. A fellebbezési eljárásban, a tárgyaláson (7. sorszámu jegyzőkönyv) a felek számszakilag egyezően adták elő, hogy a felperes perbeli követelése 3.664.422 forint, és ebből az összegből nem került levonásra a munkaidőkereten felül végzett túlmunka ellenértéke, melyet az alperes ténylegesen megfizetett. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes Mt. 143. § (2) bekezdés a) pontján alapuló igényének meghatározásánál az alperes által ugyanarra az időszakra megfizetett azonos jogcímű kifizetést levonásba kell helyezni, ezért a másodfokú bíróság az alperes fellebbezési kérelméhez kötötten, a fellebbezési tárgyaláson (7. sorszámu jegyzőkönyv) pontosított összeg, 3.114.617 forint megfizetésére kötelezte az alperest.

[58] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság anyagi jogszabály értelmezése helyes, és az elsőfokú ítélet indokolása a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdésében írt követelményeknek megfelelt. Az elsőfokú bíróság határozatának indokolásában részletesen levezette, hogy az anyagi jogszabály értelmezése kapcsán mely jogszabályhelyek vonatkozásában nem osztotta az alperes álláspontját, és mindezeknek megfelelő indokát is adta.

[59] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdésére utalva részben megváltoztatta, az alperes marasztalásának összegét a rendelkező részben foglaltak szerint leszállította.

[60] Az alperes fellebbezése részben vezetett eredményre, az alperes pervesztességének arányára (75%) tekintettel a Pp. 83. § (2) bekezdése és a 17/2024. (XII.09.) IM rendelet 2. § alapján rendelkezett a másodfokú bíróság a felperest megillető ügyvédi díj, mint perköltség megfizetéséről.

[61] A másodfokú bíróság a Pp. 101. § (1) bekezdés és 102. § (1) bekezdés alapján rendelkezett a fellebbezési illetékekről, melynek összegét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdése szerint a fellebbezési pertárgyérték és az Itv. 46. § (1) bekezdése alapján állapított meg.

[62] Az ítélet ellen a Pp. 365. § (2) bekezdése értelmében nincs helye fellebbezésnek.

Győr, 2025. november 11.

Dr.Bartus Erika s.k.
a tanács elnöke

Dr.Mózsa Gábor s.k.
előadó bíró

Dr.Molnár Andrea s.k.
bíró